

Better
Together ©

אוניברסיטת חיפה
University of Haifa
جامعة حيفا

שם הקורס: **קידום שותפות עם משפחות וטיפול ממוקד במשפחה**

מרצה: ד"ר ליאת גפני לכטר OTD lgafni@univ.haifa.ac.il, טל: 058-6288702

היקף: 28 שעות לימוד (2 נ"ז)

מועד: ימי ד' 14:15-15:45.

רקע: ראיות מחקריות מעידות על כך שגישת הטיפול ממוקד במשפחה המיושמת מתוך שותפות טיפולית עם הורים, הינה הטיפול המיטבי (best practice) בילדים. גישה זו מובילה לתוצאות חיוביות יותר עבור ילדים ומשפחותיהם, מטפלים, והמסגרות הטיפוליות. בקורס הנוכחי יקבלו המשתתפים כלים יישומיים לחשיבה קלינית ביקורתית מבוססת מחקר ולעבודה שיתופית עם משפחות.

מטרות הקורס:

1. רכישת ידע בגישות תיאורטיות ויישומיות בטיפול הממוקד במשפחה
2. הקניית כלים לשיח עם בני משפחה והעמקת השותפות בטיפול
3. התאמת הטיפול הממוקד במשפחה לעבודת מטפלים רב-תחומיים.

נושאי הלימוד:

1. טיפול ממוקד במשפחה: עקרונות יסוד, מודלים תיאורטיים וניתוח ראיות עדכניות.
2. העמקת ההבנה של המשפחה המיוחדת.
3. ביסוס שותפות ועבודה משותפת עם בני משפחה ועם צוות רב מקצועי.
4. השיח הממוקד במשפחה: פיתוח מיומנויות תקשורת דו כיוונית (הקשבה, העברת מידע, התייחסות לסגנונות למידה ואוריינות).
5. רכישת כלים ומיומנויות לניהול שיחות עם בני משפחה ומפגשים רב-תחומיים.
6. קביעת מטרות טיפול משמעותיות באמצעות מודל אימון (coaching) והדרכת הורים/מטפלים.
7. רגישות תרבותית והמודל הרב-תרבותי.
8. הערכה של תהליכים ניהוליים וארגוניים במבט ממוקד במשפחה.
9. אבחונים ממוקדים במשפחה.

דרישות הקורס:

1. השתתפות הכרחית בשיעורים ובפעילויות.
2. מצופה כי ההשתתפות בשיעור תעשה עם מצלמה פתוחה לכל אורך המפגש למעט באישור מראש מהמרצה.
3. משימות:

- הגשת דו"ח תצפית/ראיון על משפחה (לשיעור 4)
- הגשת דו"ח על אבחון ממוקד במשפחה וניהול שיחה עם בני משפחה (לשיעור 7)
- תכנון שירות ממוקד במשפחה על פי מודלים תיאורטיים וראיות עדכניות (לשיעור 11)

דרכי הוראה: הקורס מבוסס על תיאוריות עדכניות, בדגש על למידה משמעותית והעברה לפרקטיקה. לשם כך יעשה שימוש בדרכי הוראה מגוונות הכוללות הרצאות, פגישה עם בני משפחה ונציגי עמותת קשר, סימולציות, עבודה בקבוצות קטנות, הדרכת עמיתים, וגישה מקוונת למחקרים עדכניים ולמאגרי מידע.

תפקיד המרצה: מטרתו היא לאפשר לכל משתתף. ת. חווית למידה משמעותית ורלוונטית לפרקטיקה ולשאיפות המקצועיות שלה. ו. אני זמינה לשאלות ולחשיבה משותפת במייל, טלפון, או בפגישה.

התאמות ללמידה מרחוק: חלקים מתוך, או הקורס בשלמותו יועברו מרחוק, תוך שימוש בתקשורת בוידאו. מומלץ מאד להשתתף בשיעור באמצעות מחשב (ולא סמארטפון) מכיוון שתכנים רבים יוצגו באמצעות המסך ויחייבו אינטראקטיביות.

סטודנטים בעלי לקויות למידה: אם יש לכם לקות למידה או מוגבלות/בעיה רפואית שעשויה להשפיע על לימודיכם, ושבגינה אתם זקוקים להתאמות אנא פנו לדיקנאט הסטודנטים למדור נגישות ולקויות למידה: דוא"ל LDA@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249265. לאבחון והתאמות בגין לקות למידה ו/או הפרעת קשב יש לפנות ליה"ל: דוא"ל mhait@univ.haifa.ac.il טל: 04-8249022. סטודנטים שיש ברשותם מכתב התאמות מהאוניברסיטה וזקוקים להנגשה בקורס מוזמנים לפנות אליי בשעות הקבלה או במייל בסמוך לתחילת הקורס.

רשימה ביבליוגרפית מומלצת: (מקורות נוספים יוצגו במהלך השיעורים)

- Cohn, E. S., Kramer, J., Schub, J. A., & May-Benson, T. (2014). Parents' Explanatory Models and Hopes for Outcomes of Occupational Therapy Using a Sensory Integration Approach. *American Journal of Occupational Therapy, 68*(4), 454–462.
- Committee-on-hospital-care-and-institute-for-patient-and-family-centered-care. (2012). Patient- and family-centered care and the pediatrician's role. *Pediatrics, 129*(2), 394–404.
- Cunningham, C. E. (2007). A family-centered approach to planning and measuring the outcome of interventions for children with attention-deficit/hyperactivity disorder. *Journal of Pediatric Psychology, 32*(6), 676–694.
- Gafni Lachter, L. (2016). *Better Together: Advancing Family Centered Care*. Germany: Lambert Academic Publishing.
- Gafni Lachter, L., & Jacobs, K. (2015). Supporting Parent Advocates. *OT Practice, 20*(5), 15–17.
- Graham, F., Rodger, S., & Ziviani, J. (2009). Coaching parents to enable children's participation: An approach for working with parents and their children. *Australian Occupational Therapy Journal, 56*(1), 16–23.
- King, G., & Chiarello, L. (2014). Family-Centered Care for Children With Cerebral Palsy: Conceptual and Practical Considerations to Advance Care and Practice. *Journal of Child Neurology, 29*(8), 1046–1054. <https://doi.org/10.1177/0883073814533009>
- King, G., Williams, L., & Hahn Goldberg, S. (2017). Family-oriented services in pediatric rehabilitation: a scoping review and framework to promote parent and family wellness. *Child: Care, Health and Development*.
- Kokorelias, K. M., Gignac, M. A., Naglie, G., & Cameron, J. I. (2019). Towards a universal model of family centered care: a scoping review. *BMC health services research, 19*(1), 564-575.
- Madsen, W. C. (2013). Applications of Collaborative Helping Maps: Supporting Professional Development, Supervision and Work Teams in Family-Centered Practice. *Family Process*.
- Martin, R. M., Ridley, S. C., & Gillieatt, S. J. (2017). Family inclusion in mental health services: Reality or rhetoric?. *International Journal of Social Psychiatry, 63*(6), 480-487.
- Nelson, A., & Iwama, M. (2010). Cultural influences and occupation-centered practice with children and families. In S. Rodger (Ed.), *Occupation Centered Practice with Children*. UK: Wiley-Blackwell.

- Rosenbaum, P. (2011). Communicating with Families: A Challenge We Can and Must Address! *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics, 31*(2), 133–134.
<https://doi.org/10.3109/01942638.2011.563659>
- Rosenbaum, P., King, S., Law, M., King, G., & Evans, J. (1998). Family-centred service: A conceptual framework and research review. *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics, 18*(1), 1–20.
- Schenker, R., Parush, S., Rosenbaum, P., Rigbi, A., & Yochman, A. (2016). Is a family-centred initiative a family-centred service? A case of a Conductive Education setting for children with cerebral palsy. *Child: Care, Health and Development, 42*(6), 909–917.
- Woods, J. J., Wilcox, M. J., Friedman, M., & Murch, T. (2011). Collaborative consultation in natural environments: Strategies to enhance family-centered supports and services. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools, 42*(3), 379–392.